

Veemajanduse programm

Krister Randver
projektikoordinaator

21.02.2019

Homse hoidjad

Keskkonnaprogramm

- ringmajanduse programm
- atmosfääriõhu kaitse programm
- veemajanduse programm
- merekeskkonna programm
- kalanduse programm
- metsanduse programm
- looduskaitse programm
- keskkonnateadlikkuse programm

Eesmärk

Veemajanduse programmi eesmärk on säilitada ja saavutada veekogude ja põhjavee hea seisund ning tagada nõuetele vastav joogivesi.

Õigusraamid

- [Keskkonnatasude seadus](#) (KeTS) §59 lg 4
- [Keskkonnaministri 17.02.2006 määrus 13](#)
(M13)
- [KIK Finantseerimise kord](#)
(jõust. 25.01.2019) (FK)
- [Lisa 1 Abikõlblikud kulud](#) (AK)
- [Lisa 2 taotluse kohustuslikud lisad](#) (TKL)
- [FK lisad, juhendid taotlejale](#)

Millest juttu tuleb?

- Taotleja
- Mida toetame / ei toeta
- Muudatused
- Omaosalus
- Taotluse kohustuslikud lisad
- Soovitused

Mida toetame / ei toeta (M13 § 3)

- + Joogiveevarustus ja/või reoveekäitlus;
- + jääkreostuse likvideerimine/ ohutustamine;
- + uuringud ja arendustööd;
- + EL projektide kaasrahastamine (INTERREG, LIFE+ jt);
- siseveekogude ja rannikuvee tervendamine.

Taotleja (M13 § 10)

- KOV
- Äriühingud
- avalik-õiguslikud juriidilised isikud
- MTÜ
- SA

Eraisikud taotleda ei saa

ÜVK toetust saab taotleda ainult ühele või mitmele KOV üksusele kuuluv eraõiguslik juriidiline isik, muu tulundusühistu, SA ja MTÜ, kes tegutseb avalikes huvides, ning tööstus- ja tootmisettevõtte eelpuhasti rajamiseks või rekonstrueerimiseks. Taotleja peab olema määratud KOV volikogu otsusega projekti piirkonnas vee-ettevõtjaks või olema projektiga hõlmatud veemajandustaristu omanik. (M13 §10 lg 7).

NB! Alates 01.01.2020 peab vee-ettevõtja olema piirkondlik (FK 2.12 kohaselt 5000+ klienti ja 6 RKA, millest üks üle 2000ie).

Joogivesi / reovesi

Toetame: olemasolevate joogivee- ja kanalisatsioonisüsteemide vastavusse viimist kehtivate nõuetega ja **500-1999ie** suurusega RKA piires väljaarendamist (torustikud, pumplad, puurkaevud, veetöötlus, reoveepuhastid jms).

Alla 500ie RKA piires on ÜVK rajamine lubatud alternatiivide puudumisel NTA, kaevandusaladel **või kaitsmata/nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel ning halvas seisundis maapinnalähedase põhjaveekogumi alal.** (AK p 4.3.1.7).

Ei toeta:

- [Kinnistuiseste torustike ehitus](#) v.a. AK p 4.3.1.1 erandid.
- Eriotstarbeliste sõidukite soetamine.
- Settetöötlussüsteemi rajamine ja rekonstrueerimine, v.a. tihendus- ja tahendussüsteemide soetamine ja paigaldamine.
- Kinnistule ÜVK liitumise loomine kui kulu elaniku kohta on 5000+ eur või need teenindavad eraldiseisvaid hoonestamata kinnistuid.
- Sademeveesüsteemide rajamine, rekonstrueerimine ja hooldus.
- ÜVK hooldustööde kulud, nt biotiikide või suubla puhastamine eraldi tegevusena.

Teekatete taastamine on abikõlblik ainult mahus, mis on vajalik majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määruses nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ sätestatud nõuete täitmiseks. (AK p 4.3.1.13)

Joogiveevarustus

Taotluse saab esitada vaid ühe asula/RKA lõikes, v.a. asulate või RKA-de veevärgi ühendamisel ja joogiveetöötlusseadmete/hoonete rekonstrueerimisel (AK p 4.3.1.9)

Ei toeta:

- veetöötlusseadmete paigaldus või vahetamine kui veekvaliteet vastab nõuetele ja seadmete amortisatsioon pole tõendatud.
- Pumplahoonete remont kui seda ei teostata koos veetöötluse paigaldamisega. (AK p 4.3.1.10)
- Tuletõrjiveevarustus eraldiseisva süsteemina (kuivhüdrandid, mahutid). (AK p 4.3.1.16)

Reoveekäitlus

Taotluse saab esitada vaid ühe asula/RKA lõikes, v.a. asulate või RKA-de kanalisatsiooni ühendamisel (AK p 4.3.1.9)

Ei toeta:

- Reoveepuhasti hoone remont kui seda ei teostata koos puhastusseadmete paigaldamisega (AK p 4.3.1.10)
- tegevusi, mis on seotud prügilate jt jäätmekäitlusobjektide reovee käitlemisega (AK p 4.3.1.12)

Jääkreostus

Jääkreostus on enne 07.06.1998 (Kemikaaliseadus, saastaja maksab) tekkinud pinnase ja/või põhjavee reostus või kasutuseta ohtlike ainete kogum, mis ohustab elanike tervist või keskkonda. (AK p 4.3.2.1)

- Kui reostunud pinnase ja ehitise likvideerimise või puhastamise kohustus lasub taotlejal või maa-ala omanikul, ei ole kulud abikõlblikud. Piirang ei kehti riigi omandis oleval maal või reformimata riigimaal asuvale jääkreostusobjektile.
- puhastustöödeks vahendite taotlemisel toetatakse ka puhastustööde järgsete pinnase- ja/või põhjaveeproovide võtmist ja analüüsimist.
- ettevõtjatele on maksimaalseks toetuse suuruseks 400 000 eurot ja abikõlblikud on jääkreostuse likvideerimise kulud, millest lahutatakse maa väärtuse tõus. (FK 4.16; TKL p 11.14)
- saastunud objekti puhastustöid peab teostama ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omav isik.

Uuringud / arendustööd

Abikõlblikud on ainult perioodi 2015-2021 veemajanduskavade meetmeprogrammis kavandatud uuringud ning muud riikliku tähtsusega uuringud ja arendustööd.

Ka reostusuuringuks on võimalik toetust taotleda vaid juhul, kui see on ette nähtud 2015-2021 veemajanduskava meetmeprogrammis.

Ei toeta:

- Ehituslike tööde teostamine.
- Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide projekteerimistööd.
- Veekogude uuringud kui puudub avalik juurdepääs; paisjärvede seisundi uuringud; paisjärve mõju uurimine kui see pole KIK juhendi kohaselt abikõlblik; järvede uuringud kui seisund on hea/väga hea.

Omafinantseering

Nõuded FK peatükk 4

4.1 Omafinantseering peab olema rahaline, tasutud enne KIKi tehtavat lõppmakset või hiljemalt arve maksmise tähtajaks ning vastama FK lisas 1 „Abikõlblikud kulud” sätestatud abikõlblikkuse nõuetele.

Omaosaluse kulud: TP ja eelprojekti koostamine, ekspertiis, MFA, OJV, projektijuhtimine (v.a. AK 3.13.7), reostunud objekti hindamisraport

KOV, avalik-õiguslik jur. isik

- Ei saa taotleda ÜVK toetust
- 10% uuringud ja arendustööd
- 10% jääkreostus, KOVile 0% kui tegemist on riigi maa või objektiga
- Riigiasutus 0% (ÜVK ei kvalifitseeru)
- Riigitulundusasutus 25% (RMK)

Eraisiku maal asuva jääkreostuse likvideerimiseks on võimalik esitada taotlus KOVil.

Äriühing

- KOV ettevõttele 30% ÜVK ehitamisel (VTA / 500 000 EUR), kui ÜHT riigiabi siis võib % suurenda vastavalt toetuse vajakule (MFA).
- Piirkondlikule KOV vee-ettevõtjale rakendatakse ÜVK toetuse taotlemisel **10% võrra madalamat** omafinantseeringut juhul, kui MFA seda toetab.
- 50% kui osa- või aktsiakapitalist 100% ei kuulu KOV-(de)le.
- 50% kui ühiskanalisatsiooni ja/või reoveepuhasti rekonstrueerimise või rajamise korral põhjustab üle 50% ükskõik millise saasteaine koormusest või vooluhulgast tööstus-, tootmis-, kaubandus- ja teenindusettevõtja reovesi ning selle tulemusena on vaja asula reoveepuhastit rekonstrueerida või laiendada.
- KOV ettevõttele toetus kuni 2 000 000 EUR taotluse kohta (M13 §3 lg 7).
- 50% tootmisettevõtte eelpuhasti, toetus kuni 200 000 EUR (VTA).
- 50% uuringud ja arendustööd.
- 0% jääkreostus, soovituslik 10%. Abikõlblik on reostuse likvideerimise kulu, millest lahutatakse maa väärtuse tõus.

MTÜ / SA

- 0% uuringud ja arendustööd (soovitus 10%)
- 0% jääkreostus.
- 30% või 50% ÜVK projektides (FK 4.17 ja 4.4)
- Kui SA või MTÜ projekti eesmärk või tulemus on seotud SA ja/või MTÜ asutajate ja/või liikmete ja/või partnerite ettevõtlusega ja/või projekti tulemust kasutatakse hiljem otseselt või kaudselt ettevõtluses, lähtutakse ettevõtjale kehtivast omaosaluse määrast. (FK 4.4 ja 4.6)

Taotluse kohustuslikud lisad (TKL)

Veemajanduse programmist taotlemisel kohalduvad peatükkides 1; 3 ja 11 loetletud kohustuslikud lisadokumendid (tegevuse, alamprogrammi ja taotleja põhine).

1.1 Maaomandi tõend. Pumplad, puhastid, puurkaevud, reostunud kinnistu(d), ...

11.1 Tehnoloogiline projekt (ÜVK)

NÕUDED:

Kohustuslik kui projekti maksumus on üle 10 000 eur + KM.

Töö sisu peab vastama [juhendile](#).

joonistel peab olema eksplikatsioon.

Ei tohi olla vanem kui 2 aastat.

NB! Projekti tegevuste laiendamine (nt uued liitujad, tänavatorustikud) ja kulude lisamine peale rahastusotsuse saamist ei ole lubatud → täiendav taotleja omaosalus.

Tegevuste või projektlahenduse olulisel määral muutmine võib viia rahastamise otsuse tühistamiseni.

VEAD:

- Manipuleeritud andmed - tehnoloogilise projekti koostaja peab olema sõltumatu
- Võrdlemata alternatiivid
- Kohalikud olud kirjeldamata, puudub geodeesia.
- Vananenud või madala usaldusväärsusega andmed
- Puudub reostuskoormuse analüüs
- Puuduvad lisad
- Puudulik sisu/peatükid
- Ehitusprojekt ei sisalda kogu juhendis nõutud infot
- Andmed ei kattu taotlusega
- Kinnistuühendused pole arvestatud tööde mahtu
- Tegevused ei sisaldu (osaliselt) ÜVK arendamise kavas

TKL

11.5 Kehtiv ÜVK arendamise kava

- Kehtiv = KOV otsus kuni 4a voo tähtpäevast.
- 4a jooksul tehtud täiendused ei pikenda kehtivust.
- Sisaldab [ÜVVKS § 4 lõikes 2⁵](#) nimetatud andmeid.
- Kehtiv reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri ([VeeS § 3² lg 5 p 5](#)).
- TKL p 11.4 KeA, TA ja KOV volikogu otsused.
- TKL p 11.22 volikogu otsus peab olema tähtajaline (v.a VTA).

KOVides, kus ÜVK arendamise kava uuendamine langes haldusreformi perioodi, saab taotluse esitada olemasoleva (kehtivuse kaotanud) kava alusel (kui taotletav tegevus on selles planeeritud) kuni 31.12.2019 põhjendatud erandi taotluse alusel.

Uuendatud ÜVK arendamise kava peab esitama koos SFL-ga (6 kuud otsusest).

Kui (regionaalne) VE pole piirkonnas vee-ettevõtjaks määratud, tuleb taotlusele lisada eelleping ja otsus VE määramisest hiljemalt SFL-ga.

TKL

11.2 Reo- ja heitveeproovide analüüsiaktide koopiad.

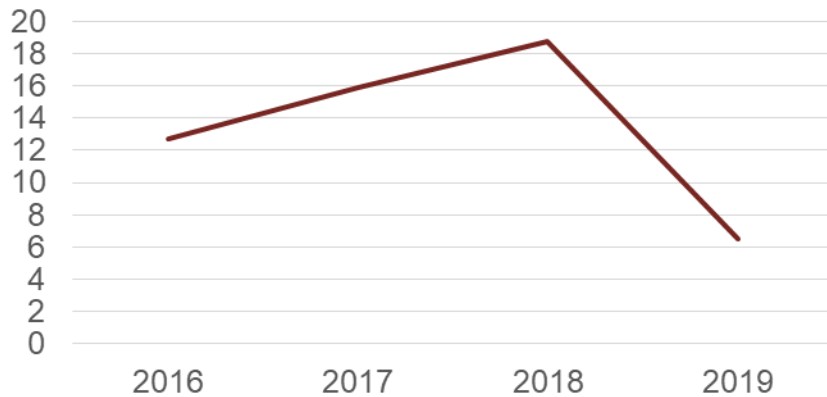
11.3 Joogivee toorveest, võrku juhitavast veest ja tarbija juurest võetud proovide analüüsiaktid.

Atesteeritud proovivõtja; akrediteeritud labor; kuni 1 aasta vana proov, millest peavad selguma nõuetele mittevastavad kvaliteedi ja reostusnäitajad.

11.10 Kui projektiga kavandatakse **tööstus- või tootmisettevõtte eelpuhasti** rajamist või rekonstrueerimist, projekti piirkonna **vee-ettevõtja kinnitus**, et eelpuhasti rajamine aitab kaasa asulareovee puhasti töö parendamisele või viide kohaliku omavalitsuse ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kavale, kus seda on peetud vajalikuks.

11.14 Jääkreostuse alamprogrammist saastunud alade puhastamiseks eramaal lisada vähemalt ühe **sõltumatu eksperdi raport**, mis kajastab nii kinnistu(te) puhastustööde-eelset turuväärtust kui ka hinnangulist puhastustööde järgset turuväärtust, arvestades olemasolevaid või planeeritavaid arendusprojekte vastava(te)l kinnistu(te)l.

Veemajandus MEUR

2019. aasta I taotlusvooruga algus: **12.02.2019**

2019. aasta I taotlusvooruga lõpp: **15.03.2019**

Vooru eelarve on 6,5 M EUR

Täna ja edu taotlemisel!

Krister Randver

Harju-, Ida- ja Lääne-
Virumaa
veemajandusprojektid

kriste.randver@kik.ee
tel: 627 4195

Indrek Pöder

Tartu-, Põlva-, Valga- ja
Võrumaa
veemajandusprojektid,
üleriiklik

indrek.poder@kik.ee
tel: 627 4325

Maarja Küttä

Jõgeva, Järva-, Pärnu-,
Viljandi-, Rapla-, Lääne-,
Saare- ja Hiiumaa
veemajandusprojektid

maarja.kytta@kik.ee
tel: 627 4322

www.kik.ee

Kasutatud lühendid

KP – keskkonnaprogramm
KOV – kohalik omavalitsus
RKA – reoveekogumisala
SFL – sihtfinantseerimise leping
ÜVK – ühisveevärk ja -kanalisatsioon
NTA – nitraaditundlik ala
TP – tehnoloogiline projekt
MFA – majandus- ja finantsanalüüs
OJV - omanikujärelevalve
VTA – vähese tähtsusega abi
ÜHT – üldhuviteenus (riigiabi)
VE – vee-ettevõtte
KeA - Keskkonnaamet
TA - Terviseamet